

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felzárólatások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadnak
ak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 259. szám.

Kedd, november 12.

Gazdasági törekvéseink a Balkánon.

nov. 12.

(P—e.) Törökország összeomlásával már félig-meddig leszámolt úgy a nagypolitika, mint az európai közvélemény. Ma már senki sem beszél a balkáni státuszkvóvőről és ahogyan a diplomácia a realpolitika felfogásához és megítéléséhez fordult, úgy a gazdasági közvélemény is realisan igyekszik számot vetni a megváltozott politikai és gazdasági viszonyokkal a Balkánon. Igaz, hogy ez a kalkuláció, ami a pozitív eredményeket illeti, ma még részben korai, mert a hadjárat még nem ért véget és hitelesen azt sem tudjuk, minő követeléseket fognak támasztani az egyesült balkáni államok. De az előre való számításhoz és az elkövetkező viszonyok kialakulásának egyes tényezői már adva vannak és ezen az alapon már előre meg lehet határozni gazdasági érdekeinknek jövő helyzetét a Balkánon.

Kétségtelen ténynek vehetjük, hogy a háború megszűnése és a mai Törökország területének tulnyomó részében a Balkán-államok között való felosztása általánosságban kedvező gazdasági fordulatot jelent. A török uralom a gazdasági viszonyoknak erőteljes fejlesztésére nem volt alkalmas és a gazdasági fejlődést a Balkánon az új politikai és állami viszonyok lényegesen elő fogják segíteni. Mind egyik állam törekedni fog arra, hogy a maga ujonnan szerzett területét minél szorosabban kapcsolja az anyaországhoz és gazdasági előrehaladását minél hathatósabbán támogassa. Az is kétségtelen, hogy ebben a gazdasági fejlődésben lényeges szerepe lesz annak a külföldi tőkének, amely ezekben az országokban elhelyezést fog keresni. Viszont azonban erre a gazdasági fejlődésre még hosszú idő szükséges és nekünk arra kell törekednünk, hogy most mindjárt és minden irányban biztossithassuk gazdasági érdekeinket.

Földrajzi fekvésünk, a szárazföldi utak és a vasutak, a hatalmas Duna-folyam, tengeri utirányunk Fiumén át óriási előnyöket biztosítanak számunkra a Balkán-államokkal való gazdasági összeköttetéseinkben és arra kell csupán törekednünk, hogy ezeket a kedvező természetes tényezőket minden irányban kihasználhassuk. Egyetlen egy pont az, mely gazdaságilag és politikailag sérelmes lehet reánk nézve és ez Szerbiának az Adriai tengerpartig való terjeszkedése. Eltekin-
tünk itt attól, hogy a szerb tengeri kikötő-

nek ugyyszólván elkerülhetetlen sorsa, hogy előbb-utóbb hadi kikötővé változzék át, mert erre a szárazföldi területtel való kétséges összefüggése is kényszeríti: gazdasági szempontból a szerb tengeri kikötő gazdasági érdekeink hátrányára szolgálhat. E mellett kétségtelen, hogy ez a kikötő abban az esetben, ha az albán autonómia sikerül, állandóan nyugtalanítaná a Balkánnak békés fejlődését, ami szintén nem szolgálna a mi gazdasági érdekeink előnyére. A szerb tengeri kikötőtől eltekintve azonban, nekünk nem lehet gazdasági érdekünk az, hogy Szerbiát a tengerrel teljesen elzárjuk, sőt esetleg gazdasági érdekeink némi kockáztatásával is módot kell nyújtanunk Szerbiának arra, hogy a tengert elérhesse.

A második kérdés, amely az új alakulásban első sorban érdekel bennünket gazdasági szempontból, a szaloniki kikötővel való összeköttetésünk és azzal kapcsolatban úgy Novibazár, mint az ezen területen áthúzódó és megépítendő vasuti vonal ügye. Ez szintén olyan kérdés, amely vitális gazdasági érdekeinket érinti, amelyben ezekre az érdekekre való tekintettel nem engedhetünk. Minden más irányban gazdasági érdekeink szempontjából a balkáni államok boldogulása és szövetezése csak előnyünkre szolgálhat. Ezeknek az országoknak gazdasági életrevalósága nyilvánvaló és gazdasági jólétüknek fejlődését érdekeinkben áll előmozdítani, sőt sajnálkozással kell konstatálnunk, hogy a közép-európai államoknak újabb vámpolitikája következtében ezektől az országoktól gazdasági tekintetben némileg eltávolodni voltak kénytelenek. Az új alakulás azonban ebben az irányban kétségtelenül jelentős befolyással lesz jövő kereskedelmi politikánk fejlődésére és állásfoglalására. A balkáni államoknak a szövetségből esetleg előálló szorosabb gazdasági kapcsolata a mi gazdasági érdekeinkre nem lesz ugyan kedvező, de ezt a szövetséget nem annyira a gazdasági, mint inkább a politikai érdekek szempontjából kénytelenek vagyunk bizonyos szimpátiával fogadni, mert a Balkánon a béke biztosítékát kell benne látnunk. Egy kis betekintés az új viszonyokba meggyőzhet arról, hogy a mostani átalakulást véglegesnek még nem tekinthetjük, sőt oka lesz újabb forrongásoknak is. A gazdasági érdekek a viszonyok békés fejlődését követelik és ebből a szempontból a balkáni szövetség, ha érdekeit jól felfogja, sokat tehet.

Egy havi közigazgatás.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Nagybecskerek, nov. 12.

Torontárvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta dr. Deimánics Lajos főispán elnöklésével november havi rendes ülését, melyen jelen voltak:

Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, dr. Vincze Erő főjegyző, Kéler Ákos megyei főügyész, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, dr. Riesz Jakab h. árvaszéki elnök, Tóth István min. tanácsos pénzügyigazgató, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézlo János és Bárány Árpád kir. tanfelügyelők, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Axmann János kir. főállatorvos, Babics József, ifj. dr. Daniel Pál, dr. Gyertyánffy László, báró Hauser Károly, Steinitzer Géza, Tellecsy Kristóf, Vincze Erő bizottsági tagok, Bielek Antal, dr. Baár Jenő, Farkas Vince, Bielek Vilmos, dr. Horváth Kálmán, dr. Klözl Ferenc előadók.

Az ülésen a szakelőadók a következő jelentésekben számoltak be:

Adóügyek.

Tóth István miniszteri tanácsos pénzügyigazgató a következőket jelenti:

Torontárvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén a) Megállapított adótarozás 10,353.140 K 97 f. b) Befizetés f. évi október hó végéig 6,873.439 K 21 f. Hátralék: 3,479.701 K 76 fill., vagyis az össztartozásnak 33%-a. A folyó évi október havi befizetés 16.800 K 70 f. kedvezőbb ugyan, de a folyó évi január—október havi befizetés átlagosan 573.458 K 10 fillérral kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban: a) Megállapított tartozás 368.943 K 26 f. b) Befizetés 112.628 K 35 fill. Hátralék 256.314 K 91 fill., vagyis az össztartozásnak 69%-a. A folyó évi október havi befizetés 8366 kor. 68 fillérral, a folyó évi január—október havi befizetés pedig 24.670 K 06 fillérral kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A lefolyt hóban 7 esetben ideiglenes házaadómentességet, 8 esetben pedig fizetési halasztást engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

Grézlo János kir. tanfelügyelő

a népoktatásról

ezeket jelenti:

Hivatalom az elmúlt hónapban a tanítói fizetések rendezése s fizetéspótló államsegélyek, valamint az összes állami iskolák dologi szükségletei fedezésére szolgáló államsegélyek folyósítása körül felmerült sürgős munkálatokkal volt elfoglalva. Személyes kiszállásokat eszközöltem: Nagy- és Kistárnokon, Zombolyán,

Napi sütőképesség 10.000 kgr.

Eckstein Samu kenyérgyára **Nagybecskerek**

Ajánlja az elismert legjobb minőségű tót házikenyeret, u. m.: rozs, fehér és burgonya kenyeret
különként 28 fillérért

Napi sütőképesség 10.000 kgr.

1283—5.1

Napi sütőképesség 10.000 kgr.

HIREK.

Törökbecsén és Bégaszentgyörgyön többnyire az iskolák és óvodák végleges elhelyezése tárgyában foganatosítandó építkezési ügyekben. Cserei Gyula kir. s. tanfelügyelő résztvett a törökbecsei állami el. iskola új épületének felavatási ünnepélyén. Fejess Kálmán kir. s. tanfelügyelő meglátogatta a tógyéri gk. román hitf. el. iskolát s tárgyalta a községi óvoda és iskola szervezése iránt; mint választási elnök vezette a karátsonyifalvai és gyéri választásokat. Kiszállt Nagygyára és Györgyházára, az ottani áll. el. iskola, illetve áll. óvodai építkezések megvizsgálása s a pótépitkezések iránti tárgyalások eszközölésére. A vall. és közokt. m. kir. miniszter Lázár Ilona okl. óvónőt a zsigmondfalvai újonnan szervezett áll. óvodához rendes áll. óvónővé nevezte ki. Bányai Jolán nagyszentmiklósi áll. el. isk. tanítónő hasonló minőségben az erzsébetfalvi áll. iskolához helyeztetett át. Czézár Károlyné szül. Tancsa Irma deszki áll. tanítónő nyugdíjaztatott. Deutschbauer Ignác nagyszentmiklósi áll. polg. isk. tanító özvegyének özvegyi nyugdíja folyósított. A nagybecskereki Messinger-féle leánynevelő-intézet részére dologi szükségletek fedezésére 1400 K államsegély engedélyeztetett.

Mintán Bárány Arpád kir. tanfelügyelő a pancsovai kirendeltség ügyeiről tesz jelentést,

az utügyekről

Vámos Ignác műszaki tanácsos a következőkben számol be:

A vármegye területén étvonuló közutak egyes szakaszait az állandó esős időjárás és a gazdasági termények betakarításával és szállításával járó nagy forgalom jelentékenyen megrongálta. Különösen áll ez a Nagybecskerek—titeli állami közútra, melyre vállalkozó hibájából sem az 1911. évi, sem az 1912. évi fedanyag még ki nem szállított. Ugyanezt jelenthetem a törvényhatósági közutak kiépített szakaszairól is, megjegyezvén, hogy a vármegye nyugati részén levő közutakra vállalkozó már két év óta nem szállítja ki az előirányzott kavicsmennyiséget, úgy, hogy ezen közutak már erősen megrongálódtak. Alispán ur mulasztó vállalkozóval szemben most már a legszigorubb intézkedéseket kénytelen tenni. A törvényhatósági közutak kiépítetlen szakaszai a sok esőzés folytán átáztak és csak nehezen járhatók. Az utadó természetbeni leszolgáltatásra kötelezettek az elmúlt hónapban 195 kézinapszámot dolgoztak le. A posta-és távirdaszolgálat ellen panasz nem merült fel.

A közegészségügy.

Dr. Haidegger Lajos megyei főorvos jelentése szerint Torontálvármegye közegészségügyi viszonyai a most mult október havában kielégítőek voltak. Heveny fertőző betegségek közül bejelentettek: 21 vörheny, 33 hasihagymáz, 37 difteritisz, 14 kanyaró, 1 hökhurut és 5 bárányhimlő betegedési eset. Ezen betegségek szörványosan fordultak elő és enyhe lefolyásúak voltak. Iskolák bezárattak: Istvánvölgy és Dolova községekben, valamint Nagyikinda városban a Raczkovits-féle vörheny, Teremi községben difteritisz és Beodra községben bárányhimlő miatt. Óvodák pedig Törökkanizsán vörheny miatt bezárattak. Egyben felemlitem, hogy Lazits Pál dr. mint magánorvos Törökbecsén orvosi gyakorlatot kezdett. Sándoregyháza községben egy okleveles szülésznő letelepedett.

Az állategészségügy.

A x m a n n János m. kir. főállatorvos jelentése szerint a vármegye területén a takonykór, amely az utóbbi időben csökkenőben van, újabbban három községben nyert megállapítást. Takonykórfertőzés gyanúja miatt Cserépalján 399, Kumánon 185 lovat malleinoztak s malleinreakció alapján Cserépalján 19 lovat kiirtottak. Ezenkívül megállapítottak lépfenét 5, sertésvész 4, veszettséget 1, sertésorbáncot 1 községben. Megszűnt takonykór 4, lépene 13, sertésvész 24, sertésorbánc 2, veszettség 1. rühkór 1, juhhimlő 1 községben.

Ezután több kisebb fölebbezett ügyet tárgyaltak s ezzel az ülés véget ért.

— A torontali Vöröskereszt gyűlése.

Az Országos Vöröskereszt-egylet nagybecskereki fiókja és torontálvármegyei választmánya ma délben dr. Dellimannics Lajos főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott a vármegyházán, amelyről lapunk holnapi számában hozunk tudósítást.

— A vármegyei tisztikar köréből. Torontálvármegye főispánja Vuchetich István, az antalfalvai főszozolgabírószághoz rendelt szolgabíró a közszolgálat érdekében a módosi főszozolgabírószághoz osztotta be.

— Iparengedélyek. A legutóbbi városi iparhatósági ülésen Jungheim Ádám szabóiparra, Pétri Jakab ruhakereskedésre és Bolyáz Vidoszáva vegyeskereskedésre kapott iparengedélyt.

— Segédjegyzőválasztás. Jankahid községben a napokban Lowieser Imre közp. főszozolgabíró vezetésével segédjegyzőválasztás volt, ahol három jelölt közül Kiss Józsefet választották meg egyhangulag.

— Előadás az iparoskörben. Vasárnap délután volt a második előadás az iparoskörben. Ezuttal dr. Kuszing János munkásbiztosítópénztári főorvos tartott előadást az iparosok rokkant- és nyugdíjbiztosításáról s a nagy számmal megjelent hallgatóság élénk tapsokkal fejezte ki köszönetét a hasznos előadásért.

— A magyarországi szerbek és a háboru. A balkáni háboru megindulása óta többször kalandos híresztelések jelentek meg a magyarországi, illetőleg a délmagyarországi szerb ajku lakosság magatartásáról. Így legutóbb a mai esti fővárosi lapokban az a hír jelent meg, hogy „Aracs község több szerb polgára, élén „Clavasky“ községi bíróval Belgrádba utazott, hogy ott hivatalosan üdvözölje Pasics miniszterelnököt és átadja a sebesülteknek gyűjtött pénzt.”

Erre a hirre vonatkozólag illetékes helyről nyert információnk alapján megállapíthatjuk, hogy ez a hír teljesen alaptalan. Bár jól tudjuk, hogy a magyarországi szerbek vérségi és faji köteleik kapcsán természetesen rokonszenveznek a bakáni szerbekkel, de viszont az is bizonyos, hogy szerbajku polgártársaink nagyon jól tudják, hogy ők magyar állampolgárok és hogy mint ilyenek mivel tartoznak ennek az országnak, amely az ő hazájuk is. Magyarország a most folyó háboruban teljesen semleges álláspontot foglal el, amely semlegességet az ország minden polgárának s így a szerbeknek is gondosan meg kell őrizni. E honpolgári köteleesség megsértése árulás volna s erre a mi szerbajku polgártársaink nem kaphatók és így alaptalanoknak kell nyilvánítanunk minden olyan híresztelést, amely azt jelentené, hogy ennek az országnak polgárai tulmennének a rokonszenvezés és rokonérzés megszabott határain. Az országnak minden polgára adakozhat a humanus célra, a háboru sebesültjei javára. Ezt tehetik szerbajku polgártársaink is s gyűjtéseiket, adományukat hatóságaink utján eljuttathatják a Magyar Vörös Kereszt Egylethez, amely adományaitk révén a szerbiai Vöröskereszt egyletnek küldi meg. Ezen tul azonban senki sem mehet, mert az árulás vádját veszi magára, már pedig ilyesmi, mint ezt már hangoztattuk, föltétlenül távol áll szerb ajku polgártársainktól.

— A nagybecskereki péksztrájk. A nagybecskereki szervezett pékmunkások, számszerint 14-en négy műhelyben ma délelőtt beszüntették a munkát, miután a munkaadók nem adták meg a béremelést és nem teljesítették más követeléseiket. A munkaadók ma felszólították a munkásokat, hogy ha ma este 8 óráig nem veszik föl a munkát, valamennyiüket el-

bocsátják s munkakönyveiket kiadják. A péküzem különben nem akad fönn, mert a munkaadók szervezetlen munkásokkal fog-nak dolgoztatni.

— A városi mozi. A városi mozi tegnap este ismét új műsört mutatott be s a tiszta, szép és érdekes képek nagy tetszést arattak. A városi mozi valóban megérdemli a legnagyobb figyelmet s a színház tágas nézőtere, kényelmes ülőhelyei más mozgók szük, kényelmetlen helyiségével szemben ideális mozgósínház képez. A fűtés tegnap már jobban sikerült s ha még fokozzák a nézőtér melegítését, akkor a városi mozi igazán a legkellemesebb szórakozóhelyet nyújtja a közönségnek.

— Megölte a pálinka. Mikus János és Csepela Márton nagybecskereki cukorgyári munkások tegnap estefelé a városba indultak bevásárolni. Azonban mielőtt vásároltak volna, betértek az egyik Gabona-téri koresmába, ahol pálinkát hoztak. A pálinkázás vége az lett, hogy megittak ketten egy liter pálinkát s ráadásul még megittak egyenkint egy és fél deci rumot. Többre azután nem emlékeztek a szerencsétlen emberek. Ma reggel azután a Thököly-utca sarkán járó-kelők egy embert láttak a sárban arcal fekvődni, akit halottnak néztek. Jelentést tettek a rendőrségen, ahonnan azonnal a helyszínre siettek és megállapították, hogy az ember tényleg halott s hogy az illető Mikus János felsőaradi származású 29 éves cukorgyári munkás, az orvosok pedig konstataáltak, hogy a nagymennyiségben ivott pálinka ölte meg a szerencsétlen embert. Másik társa Csepela Márton, akivel együtt buktak le a sárba, nagynehezen föltapaszkodott és haza akart vándorolni. Az utat azonban eltévesztette és a cukorgyár helyett a vasuti hid felé bandukolt, ahol azután összeesett ő is a hid alatt. Így találtak rá az emberek s szintén halottnak vélvén, kiment érte a rendőrség a vasuti hid alá, de mire odaértek, már hült helye volt. Időközben kijózanodott és a Bégában megmosakodva hazament a lakására átöltözködni. Csepelát azután most a rendőrségen oktatják ki a pálinka káros hatásáról.

— Tűz. Ma délután 2 óra után tüzi láрма riasztotta föl a várost, ami a duló szélviharban érhető rémületet keltett. A Mészáros Lázár-utca egyik házában támadt a tűz s a tűzoltóság gyors iramban támadt a veszedelem színhelyén. A nagy szélviharban ugyancsak kemény dolga volt a tűzoltóknak, de a derék férfiak emberfeletti küzdelem után lokalizálták a veszedelmes tüzet, úgy, hogy csupán a kigyuladt ház égett le s a tűz tovább nem terjedhetett.

— Felhívás. Az alulírott pékmesterek felhívják mindazon péksegédeket, akik eddig náluk dolgoztak, hogy esti 8 órára munkába álljanak. Ellenkező esetben elbocsátottnak fognak tekintetni és a munkakönyvüket az ipartestületnél átvehetik. Éckstein Samu, Blazsej Katalin, Süssner Lajos és Weber Sándor.

TAJÉKOZTATÓ.

Az inguenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Színház, irodalom.

** A berlini Residenz-ensemble. A német vígjáték-társaság, melynek vendégszerepléséről tegnap számunkban már megemlékeztünk, holnap, szerdán tartja első előadását a városi színházban. Színe kerül F. Kraatz mulatságos 3 felvonásos vígjátéka, A kilométerevő (Der Kilometerfresser), amelyet Berlinben 500-szor, Bécsben pedig több mint 300-szor adtak óriási sikerrel. A második előadásul Engel és Horst vígjátékát: Die Welt ohne Mauer-t hirdeti a társulat, amely darab a bécsi Raimund-színháznak még mindig nagysikerű műsordarabja. A harmadik estén Henry Bernstein Tolvaját adják. Jegyek mindhárom előadásra Mangold Lipót könyvkereskedésében kaphatók.

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

A haretérről. — Nagy harc Csataldzsánál. — A törökök visszafoglalták Csorlut. — Éjjeli tanácskozások a trónörökösnél. — Monarchiánk és Szerbia. — Magyar-osztrák-olasz együttes katonai akció. — A tőzsde.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Döntő jelentőségű csatáról ma sem érkezett hír a haretérről. Csataldza körül még mindig folyik a harc, de hogy ki van előnyben, azt az ellentétes hírekből nem lehet megállapítani. Monarchiánk és Szerbia között az ellentétek még mindig élesek, sőt súlyosaknak is lehet mondani, amire vall például az is, hogy tegnap egész éjjel tanácskozások folytak a trónörökösnél. Az az egy bizonyos, hogy monarchiánk nem fog engedni s Olaszországgal együttesen teljes eréllyel lép föl Szerbia ellen, így tehát az ellentétek békésen csak úgy oldhatók meg, ha Szerbia belátja követeléseinek tarthatatlanságát és enged.

A háborus eseményekről érkezett mai jelentéseink a következők:

A haretérről. — Nagy harc Csataldzsánál.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófia felhivatalos jelentés szerint Csataldzsánál megkezdődött a döntő ütközet. A harc rendkívül véresen folyik. A bolgár hadsereg tegnap a török sáncok közelébe jutott.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török sereg nagy hősiességgel vívott véres harc után visszafoglalta Csorlut.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Drinápolyból menekült keresztény katonák szerint Drinápolyban rendkívül súlyos a helyzet. A város tele van menekülőkkel s óriási inség uralkodik. Szerintük Drinápoly két-három napnál tovább nem tarthatja magát.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Montenegrói jelentések szerint Skutari helyzete igen súlyos s valószínű, hogy néhány nap múlva elesik. Szerb részről elismerik, hogy Skutari ostroma igen kemény munkát ad s elfoglalása csak akkor lehetséges, ha az élelmszer elfogy.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Felhivatalos szófia jelentés szerint a szövetséges államok Törökországgal csak föltétlen meghódolása után állanak szóba.

Éjjeli tanácskozás a trónörökösnél.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ferenc Ferdinánd trónörökös tegnap estétől ma kora reggelig a katonai méltóságok és államférfiak egész sorát fogadta, akikkel behatóan tanácskozott. A feltűnő tanácskozás, amelyet a trónörökös folytatott a király helyett az uralkodó megszabott életrendje miatt, a súlyos külpolitikai helyzettel van összefüggésben.

Monarchiánk és Szerbia.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, az orosz lapok azt írják, hogy a Balkán-államok megállapodásai közben

benfoglalatik az, hogy Szerbia lemond az aegai-tengeri kikötőről az adriai tengeren nyerendő kikötőért.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi és londoni jelentések szerint monarchiánk és Szerbia között az ellentétek simultak és a kiegyezés remélhető.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bolgár szobranje Budapesten időző elnöke kijelentette, hogy Bulgária rajta van, hogy monarchiánk és Szerbia között az ellentétek simán és háború nélkül megoldassanak.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári jelentések szerint, ott élénk agitáció folyik Szerbia érdekében és erősen hangoztatják, hogy Szerbiának nem szabad tágitani, annál is inkább, mert Szerbia tudhatja, hogy Oroszország mellette van.

Monarchiánk és Olaszország együttes katonai akciója.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, egy magasrangú vezérkari tiszt Rómába utazott, hogy ott az olasz hadvezetőséggel megállapítsa monarchiánk és Olaszország együttes katonai akcióját.

Ugyane jelentés szerint a magyar és osztrák, valamint az olasz hadihajók elindultak az albán partokra, hogy megszállják az ottani kikötőket. Ha a szerb hadsereg a kikötőket előbb elfoglalná, akkor monarchiánk és Olaszország flotta-demonstrációt rendez.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Vossische Zeitung hiteles értesülés alapján jelenti, hogy Olaszország szigorúan ragaszkodik a hármasszövetségben vállalt kötelezettségeihez s háború esetén az olasz fegyverek monarchiánk fegyvereivel együttesen lépnek fel.

Románia és a balkáni helyzet.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bolgár szobranje elnöke Budapesten egy újságíró előtt kijelentette, hogy a balkáni államok barátsággal viseltetnek Románia irányában s elismerik, hogy Romániának fontos érdekei vannak a Balkánon, amelyek méltánylást érdemelnek.

Szófia jelentés szerint a bolgár szobranje elnökének budapesti tartózkodása odairányul, hogy Ferenc József király közvetítését nyerje meg Bulgária és Románia között.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Carp román miniszterelnök ma Budapestre érkezett. Hír szerint a miniszterelnök Károly román királynak királyunkhoz intézett sajátkezű levelét hozta magával s azt délután átnyújtja királyunknak. Ez alkalommal Carp és a bolgár szobranje elnöke egymással is fognak közvetlenül tárgyalni.

A tőzsde.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 778.50, Osztrák Hitel 599, Koronajáradék 84.25, Jelzálog Hitelbank 410, Leszámitoló Bank 504, Hazai Bank 282, Magyar Bank 529, Rimamurányi 689.50, Salgótarjáni 701, Közuti Vasut 644, Villamos Vasut 367.

A politika eseményei.

Ellenzéki izgatás. — Koalíciós külpolitika. Andrassy nyilatkozata.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Általános felháborodást kelt az a durva és póriás hang, melyet

népgyűlési beszédekben az ellenzék egy része újabban használ. Mezőssy Béla választotta specialitásként, hogy a miniszterelnököt szidja és becsmérli. Batthyány Tivadar gróf pedig vasárnap Kees-keményen avval példálódzott, hogy az ellenzék, ha kell fegyverrel fogja kivívni követeléseit. Rakovszky István végül úgy vélekedett, hogy akadnak majd bátor és elszánt férfiak, akik a merénylőket az utból eiteszik. A tüntetéstől a forradalommal való fenyegetésig, az egyesek elleni rágalmazástól a merényletekig ime minden rut és bünös gondolat megvillan az ellenzék agyában. Az urak nem gondolják meg, hogy a büntetőtörvényekkel packáznak.

Az ellenzék külpolitikai fejtegetéseit egyáltalán nem lehet komolyan venni, mert azok közönséges malom alatti politizálás jellegével bírnak s csak az a céljuk, hogy a kormányt kellemetlenkedjenek, az ország érdekeit pedig figyelmen kívül hagyják.

Végezetül is Andrassy Gyula gróf, aki éppen nem vádolható kormányparti érzelmekkel, kénytelen volt a szövetségeit megleckéztetni és hirlapi uton olyan nyilatkozatot tenni, melyben szolidaritást vállal a hivatalos külpolitika alapelveivel és így a nyilvánosság előtt mintegy tiltakozik Batthyány és Apponyi külpolitikája ellen.

A napokban egy előkelő politikus ezt a nyilatkozatot tette:

— Megborzadok a gondolatra, hogy Széll Kálmán miniszterelnöksége idejében egy ideig szó volt róla, hogy Apponyi londoni nagykövetségünk legyen.

József főherceg a királynál.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) József főherceg ma délelőtt családjával különkihallgatáson volt a királynál.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, nov. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cuvaj horvát bán ma Budapestre érkezett s a délelőtt folyamán a miniszterelnökkel tanácskozott.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12.04
Rozs (áprilisra)	10.59
Zab áprilisra)	11.14
Tengeri (májusra)	8.01

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerősünknek, kik részvételükkel és a temetésen való megjelenésükkel nagy fájdalomukat enyhíteni iparkodtak, hálás köszönetet mondunk.

Özv. Kertész Györgyné és fia.

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

A torontali helyiérdekű vasut r.-t. elsőbbségi kölcsönkötvényeinek 1912 október 16-án tartott XV-ik sorsolásánál kihuzott számok jegyzéke:

1 darab 10.000 koronás
15070.

26 darab 2000 koronás.

10217 10355 10372 10377 10474 10573 10649
10749 10762 10767 10773 11059 11068 11070
11231 11270 11280 11290 11379 11380 11467
11918 12043 12314 12319 12405

34 darab 1000 koronás.

5223 5282 5289 5301 5428 5486 5494 5614
5722 5762 5959 6038 6066 6269 6380 6380
6390 6391 6392 6393 6395 6396 6403 6597
6599 6684 6748 6887 7127 7285 7295 7582
7825 8126 8193

36 darab 200 koronás.

49 52 60 78 94 124 174 177, 180 237 240 241
257 290 293 294 295 296 345 446 463 586 598
599 663 778 783 785 787 788 1041 1427 1667
1698 1958 2870.

A torontali helyiérdekű vasutak r.-t. 1912 június hó 14-én tartott közgyűlésén hozott határozat alapján 1912. október hó 18-án következő elsőbbségi részvények sorsoltattak ki:

465 darab I-ső kibocsátású részvény.

25 131 136 159 180 191 193 194 204 249
278 314 346 362 368 425 438 456 495 521 544
619 624 716 723 759 761 762 763 833 841
859 877 880 934 1011 1019 1060 1119 1138
1152 1206 1236 1258 1289 1299 1316 1324 1345
1384 1403 1442 1443 1495 1576 1589 1610
1617 1642 1652 1668 1677 1685 1692 1804
1916 1945 1953 1990 2096 2127 2131 2136
2177 2248 2249 2289 2313 2415 2441 2477
2583 2584 2588 2609 2623 2652 2695 2697
2764 2768 2772 2789 2800 2809 2832 2853
2917 3002 3007 3059 3117 3174 3206 3270
3276 3284 3286 3289 3297 3357 3359 3394
3419 3428 3434 3437 3468 3541 3609 3640
3645 3657 3664 3698 3737 3776 3778 3801
3828 3857 3860 3869 3873 3918 3988 4026
4070 4075 4103 4127 4143 4157 4171 4189
4209 4225 4248 4318 4357 4385 4440 4452
4445 4475 4496 4557 4620 4661 4682 4688
4712 4776 4783 4909 4922 4932 4992 5035
5054 5109 5165 5242 5257 5262 5293 5311
5341 5383 5423 5463 5510 5542 5551 5652
5692 5697 5701 5724 5742 5765 5771 5786
5791 5793 5794 5815 5823 5882 5886 5904
5907 5940 6003 6011 6086 6113 6201 6270
6285 6349 6369 6389 6448 6466 6483 6489
6519 6525 6678 6749 6790 6855 6873 6878
6941 6967 6989 7045 7054 7056 7077 7125
7169 7185 7188 7244 7258 7326 7339 7423
7439 7512 7532 7554 7607 7617 7680 7770
7892 7904 7911 7945 7984 8021 8044 8060
8153 8155 8166 8243 8252 8344 8379 8400
8411 8423 8538 8596 8632 8634 8656 8685
8728 8746 8793 8903 8909 8977 8982 9003
9013 9039 9073 9141 9156 9167 9196 9228
9235 9371 9377 9410 9446 9474 9479 9488
9523 9589 9600 9631 9701 9865 9867 9882
9906 9926 10037 10064 10068 10153 10185
10205 10214 10226 10241 10290 10353 10509
10511 10517 10626 10642 10697 10701 10708
10727 10731 10770 10780 10798 10867 10877
10949 10957 10984 11003 11021 11056 11095
11135 11229 11242 11262 11314 11326 11370
11337 11470 11493 11507 11524 11595 11607
11608 11640 11643 11701 11765 11766 11775
11782 11792 11818 11852 11855 11892 11896
11897 11943 11945 11946 11988 12041 12058
12148 12158 12232 12246 12262 12325 12328
12374 12379 12410 12432 12437 12461 12479
12553 12585 12586 12587 12607 12674 12746
12777 12824 12839 12861 12883 12895 12908
12949 12953 12978 13004 13009 13092 13110
13127 13182 13272 13315 13354 13370 13454
13508 13543 13585 13602 13634 13648 13654
13688 13694 13708 13710 13715 13785 13808
13854 13860 13883 13887 13904 13959 13969
14020 14141 14167 14208 14243 14266 14313
14355 14384 14403 14425 14508 14576 14598
14625 14661 14672 14679 14716 14728 14841
14859 14892 14934 14942 14944 14950

15 darab II-od kibocsátású részvény.

15006 15009 15021 15086 15116 15158 15182
15185 15324 15335 15372 15408 15454 15475
15490.

169 darab III-ad kibocsátású részvény.

15502 15512 15535 15547 15551 15561 15580
15585 15592 15603 15659 15689 15700 15720
15745 15746 15749 15789 15797 15805 15812

15826 15819 15878 15904 15951 15980 15981
16078 16087 16095 16136 16167 16190 16198
16218 16219 16230 16272 6288 16333 16337
16360 16361 16362 16370 16373 16402 16411
16444 16452 16487 16496 16542 16559 16570
16615 16617 16618 16688 16699 16700 16735
16849 16885 16941 16947 16984 16985 16986
17002 17011 17026 17108 17141 17168 17366
17439 17465 17467 17532 17559 17608 17664
17674 17737 17879 17887 17883 18117 18147 18240
18289 18305 18322 18370 18458 18462 18467
18498 18549 18578 18584 18663 18746 18801
18805 18812 18814 18838 18846 18849 18866
18983 19022 19080 19142 19168 19196 19201
19283 19352 19357 19363 19369 19435 19440
19467 19544 19583 19593 19604 19631 19720
19791 19804 19834 19838 19841 19843 19849
19857 19878 19884 19954 19966 19994 20046
20051 20058 20222 20304 20332 20405 20464
20468 20561 20570 20593 20691 20694 20714
20737 20843 20928 20961 20970 20982 20990.

Ezen kisorsolt elsőbbségi részvények Budapesten a m. kir. államvasutak központi főpénztáránál már most egyenként 200 korona értékkel beváltatnak. A beváltásnál a részvényeknek az 1912. évtől kezdődő szelvényekkel ellátva kell lenni, 1911. évig bezárólag a még be nem váltott szelvények a tulajdonos által visszatartandók, mert azok később szintén be fognak váltatni.

Módosi járás főszolgabírájától.

730—1912. szám 1277—3.2

Pályázati hirdetés.

A Bóka község mint székhelylél bíró, évi 1600 korona orvosi képzésszűzítés, 600 korona lakbér, Bóka község részéről fizetett 200 korona husvizsgálói és 90 korona halottkémiai tiszteletdíjjal és szabályrendeletszerű látogatási díjakkal javadalmazott, Bóka (3500 lélek és uradalmak) és Surján (620 lélek) községekre kiterjedő, kézi gyógytár tartási jog-sítványjal járó körorvosi állás választás utján betöltendő lévén, felkérnek mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kel-lően felszerelt pályázati kérvényüket 1912. évi december hó 10-ig a módosi főszolgabírói hivatalhoz benyújtsák.

Módos, 1912. évi november hó 4-én.

Steinbach Antal, főszolgabíró.

Riessner kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytonégő.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszeri betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríttatik

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázömlés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében az arany kaszához Nagybecskerek, Hunyadi-utca 606/37.
020—x 52

Rapható: Czika László gyógyszerárban és Kovács Sándor drogeriájában. 8 2-100 86

Benzinraktar

Motorbenzin

kilója 64 fillér.

Autobenzin

kilója 64 fillér.

Világítóbenzin

gasolin, ligroin stb. nevek alatt forgalomban

literje 60 fillér.

Foltbenzin ruhatisztításra

literje 60 fillér.

Vasuti szétküldésre vashordók, bádognakánák, kosárúvegek állandóan készletben.

KOVÁCS SÁNDOR drogériája Nagybecskerek.

Telefonszám 43 1176 113 Telefonszám 43

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

23037—1912. kig. szám. 1282—1

Hirdetés.

Nagybecskerek rendezett tanácsa város villamművének 1911. évi számadását azzal teszem 15 napon át közszemlére ki, hogy ezen idő alatt bárki által megtekinthető.

Nagybecskerek, 1912. évi november hó 11-én.

Dr. Perisics Zoltán, polgármester.

Ismét megnyitott az Ényveshát

régi helyén, a Közgazdasági bank épületében, Daun vaskereskedésével szemben.

12 drb kiskép . . . 70 kor.

12 drb térdkép . . . 120 kor.

12 drb levelezőlap 2 kor.

12 drb vizitkép . . . 250 kor.

Mivel a fényképezés villanyvilágítás mellett történik, felvételek úgy eszt, mint borult időben eszközölteknek.

A képek harmadnap átvehetők.

1164—20 18

Vegyen a fiának egy

kötött öltönyt!

elegáns tartós és higienikus.

!! Aki egyszer próbálta, többé mást nem vesz. !!

Ugyszintén flu és leány **Sweater** mindenféle szín- és nagyságban.

Wehner György

férfi és női divatárú cég, Nagybecskerek.

35—48,38